

حوزه علمیه

تاریخ، ساختار، کارکرد

نوشته

سیدعباس رضوی، اسماعیل باغستانی، محسن معینی
علی اکبر ذاکری، اسماعیل جنگیزی اردهایی، جعفر مهاجرالعاملی
حسن طارمی راد، حسن عیسی الحکیم، محمدصادق مزینانی

نشر کتاب موحد
تهران، ۱۳۶۰

تشرکات مرجع

وابسته به مؤسسه فرهنگی هنری کتاب مرجع

حوزه علمیه

تاریخ، ساختار، کارکرد

سیدعباس رضوی، اسماعیل باغستانی، محسن معینی، علی اکبر ذاکری
اسماعیل چنگیزی اردهابی، جعفر مهاجر العاملی، حسن طارمی راد
حسن عیسی الحکیم، محمدصادق مزینانی

مجموعه کتابخانه دانشنامه جهان اسلام (۳۱)

دبیر مجموعه: مالک حسینی

همکاران و مشاوران: سیدرضا طاهری، محمد جوهرچی

معاونی و همفکری: اسماعیل باغستانی

شاب اول: ۱۳۹۰

تیم ۲۲۰۰ نسخه

نظارت بر صفحه آرایی: وحید اخباری

استاد: فرزانه

چاپ و طبع: آریاک

شابک ۹۷۸-۶۰۰-۵۳۹۷-۳۱-۵

قیمت: ۵۵۰۰۰ ریال

حقوق چاپ و نشر محفوظ است

این کتاب با استفاده از تسهیلات حمایتی معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی منتشر شده است.

دفتر مرکزی و فروشگاه کتاب مرجع: خیابان فلسطین، بالاتر از میدان فلسطین، شماره ۳۸۰

تلفن و دورنگار ۸۸۹۶۳۷۶۸-۸۸۹۶۱۳۰۳

واحد پخش: خیابان ولی عصر، نزیده به خیابان فاطمی، خیابان شهید حمید صدر، شماره ۴۴

تلفن و دورنگار ۸۸۹۸۹۵۴۳-۲

www.ketabmarja.com

حوزه علمیه، تاریخ، ساختار، کارکرد / نوشته عباس رضوی... [و دیگران].

تهران: نشر کتاب مرجع، ۱۳۹۰.

۲۰۲ ص.

کتابخانه دانشنامه جهان اسلام: ۳۱.

شابک ۹۷۸-۶۰۰-۵۳۹۷-۳۱-۵

فیبیا.

نوشته عباس رضوی، اسماعیل باغستانی، محسن معینی، علی اکبر ذاکری، اسماعیل چنگیزی اردهابی،

جعفر مهاجر العاملی، حسن طارمی راد، حسن عیسی الحکیم، محمدصادق مزینانی.

حوزه های علمیه -- تاریخ

رضوی، عباس، ۱۳۳۶ -

BPV/t/ ج ۱ ۱۳۸۹

۲۹۷/- ۷۱

۲۱۴/۱۷۲۹

عنوان و پدیدآور

مشخصات نشر

مشخصات ظاهری

فروست

شابک

وحنیت فهرست نویسی

بازداشت

موضوع

شناسه افزوده

رده بندی کنگره

رده بندی درسی

شماره کتابشناسی ملی

فهرست مطالب

پیشگفتار	۱
بخش یک: کلیات / حسن طارمی داد	۱
بخش دو: حوزه علمیة قم	۱۷
الف) از آغاز تا سده چهارم / سیدعباس رضوی	۱۷
دانش ها و کتاب ها	۲۲
روش های آموزشی	۲۸
اقتصاد حوزه	۲۹
عرضة سیاست	۲۹
ب) سده ششم تا نهم / سیدعباس رضوی	۳۲
ج) عصر صفوی تا قاجار / اسماعیل باغستانی	۳۵
د) دوره معاصر / علی اکبر ذاکری	۳۸
۱. سیر تاریخی	۳۸
۲. تشکیلات اداری و نظام آموزشی	۵۱
۳. مدارس	۶۱

بررسی مطالب دینی در همهٔ ساحت‌ها (قرآن، تفسیر، حدیث، کلام، فقه، اخلاق) و نیز علوم مرتبط با آنها (ادبیات، تاریخ، رجال، فلسفه) و گاه علوم رایج در تمدن اسلامی (طب، نجوم، ریاضی، عرفان) بوده است. بنابراین، سنت‌های تبلیغ دین برای عموم که در قالب‌های مختلف در مساجد و مراکز مشابه صورت می‌پذیرفته و نیز تصدی شئون دینی مردم — که علی‌الاصول برعهدهٔ دانش‌آموختگان حوزه‌های علمی بوده و هست — در دایرهٔ بررسی نظام‌های تعلیم حوزه‌ای قرار نمی‌گیرد؛ هرچند این فعالیت‌ها از نتایج تعلیمی حوزه‌ها و غالباً در پیوند با آنهاست و از این حیث اشاراتی کوتاه به آنها شده است.

شکل دایره‌المعارفی کتاب حاضر در دانشنامهٔ جهان اسلام (جلد ۱۴، تهران ۱۳۸۹) چاپ شده است. نویسندگان مقالات، ترکیبی از اعضای علمی بنیاد دایره‌المعارف اسلامی^۱، فضلالی حوزهٔ علمیہ قم^۲ و استادانی از عراق و لبنان^۳ هستند که هر یک با توجه به حوزهٔ تخصصی و علاقهٔ خود، به درخواست بنیاد، با بذل جهد فراوان و همراهی درخور تقدیر، مقالاتی تفصیلی و مستند را در اختیار قرار دادند که به اقتضای ضرورت‌های دانشنامه‌نگاری با رعایت نظر کلی و موردی مؤلفان محترم، پاره‌ای تغییرات و فشرده‌سازی‌ها همراه با برخی کاهش‌ها در آنها اعمال شد. آماده‌سازی علمی و ویرایش استنادی آن مقاله‌ها به‌ویژه مرهون زحمات اعضای هیأت علمی گروه تاریخ اجتماعی — اسماعیل چنگیزی، قنبرعلی

۱. حسن طارمی‌راد، معاون علمی؛ اسماعیل باغستانی، عضو گروه قرآن و حدیث؛ محسن معینی، مدیر گروه قرآن و حدیث.

۲. سیدعباس رضوی، علی‌اکبر ذاکری، اسماعیل چنگیزی اردهایی، محمدصادق مزینانی.

۳. حسن عیسی حکیم استاد تاریخ دانشگاه کوفه؛ جعفر مهاجرالعاملی از دانش‌آموختگان حوزه علمیہ نجف، ساکن لبنان و مؤلف و پژوهشگر تاریخ جبل عامل و شامات.

رودگر، محسن معصومی، ابراهیم موسی‌پور - و نیز بخش‌های ویرایش و کتابشناسی بنیاد دایرةالمعارف اسلامی بوده است؛ تلاش آنها سزاوار سپاسگزاری بسیار است. همچنین همت آقای سیدناصر موسوی جزایری، مدیرعامل مؤسسه کتاب مرجع، و همکاران ایشان، به‌خصوص خانم معصومه خرمن‌دار و آقای علی لبافی، در انتشار مجموعه کتابخانه دانشنامه جهان اسلام، شایسته تقدیر فراوان است.

دبیر مجموعه